

2023/2129(DEC)

25.1.2024

VÉLEMÉNY

a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság részéről

a Költségvetési Ellenőrző Bizottság részére

a 2022. évi mentesítésről: az EU általános költségvetése – Európai Bizottság
(2023/2129(DEC))

A vélemény előadója: Robert Biedroń

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Női jogi és Esélyegyenlőségi Bizottság felkéri a Költségvetési Ellenőrző Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi javaslatokat:

- A. mivel a nemek közötti egyenlőség az Unió alapvető értéke, amelyet az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikke is rögzít; mivel az EUMSZ 8. cikke kötelezi az Uniót az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására és a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére;
- B. mivel az Európai Parlament többször is kérte a Bizottságot, hogy mozdítsa elő és hajtsa végre a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést, és végezzen nemi szempontú hatásvizsgálatokat valamennyi uniós szakpolitikai területen, csakúgy, mint az uniós költségvetés végrehajtása és a jelentéstétel során;
- C. mivel számos olyan tagállamban, ahol alacsony a születési ráta, a nők és párok szeretnének gyermeket vállalni, de a gyakorlatban nem önszántukból, hanem a gazdasági nehézségek, valamint az élet- és munkakörülményeik folyamatos romlása miatt nem tehetik ezt meg, ami a nők magasabb munkanélküliségét eredményezi, és megnehezíti számukra, valamint a szülők számára, hogy éljenek anyasági és apasági jogaikkal munkahelyükön, továbbá és megnehezítik a minőségi közszolgáltatásokhoz és gyermekgondozási lehetőségekhez való hozzáférést; mivel létfontosságú, hogy a nők érvényesíthessék a jogokat biztosító munkavállaláshoz való jogukat, és joguk legyen az anyasághoz anélkül, hogy ezért büntetnék őket, hiszen ez továbbra is a nőket érinti a legsúlyosabban, és őket éri legtöbbször hátrányos megkülönböztetés; mivel e diszkriminatív gyakorlatok magukban foglalják a munkaadó általi nyomásgyakorlást az állásinterjúkon részt vevő nőkkel szemben, amikor kérdések merülnek fel arra vonatkozóan, hogy van-e gyermekük, és ha igen, milyen életkorúak, továbbá a női munkavállalókat érő, arra irányuló egyre fokozottabb gazdasági és munkával összefüggő nyomásgyakorlást, hogy ne vegyenek igénybe szülési szabadságot;
- D. mivel a nemek közötti egyenlőséget az Unióban különösen az ukrajnai háború következményei, a nőket aránytalanul sújtó megélhetési válság költségei, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai, különösen a szexuális és reprodukciós egészség és jogok terén számos tagállamban tapasztalható visszaesések befolyásolták; mivel ez tovább mélyíti az egyenlőtlenségeket és akadályozza a nemek közötti esélyegyenlőséget;
 1. hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját be kell építeni és biztosítani kell valamennyi szakpolitikában, gyakornoki foglalkoztatásban és könnyítő intézkedésben, különösen a jelenlegi válságok – a háborúk, az éghajlati és energiaválság, az infláció – nemi szempontjainak, valamint az Unióban és világszerte a nők jogai, ezen belül is kiemelten a szexuális és reprodukciós egészség és jogok elleni reakciók fényében; fontosnak tartja, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést minden helyreállítási és enyhítő intézkedésben alkalmazzák a különböző válságok nemileg meghatározott hatásainak enyhítésére irányuló uniós programok kiaknázása érdekében;

2. ismételten aggodalmát fejezi ki a jogállamiság, a demokrácia és az emberi jogok elleni támadások, valamint a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai elleni reakciók közötti összefüggés miatt; felhívja a Bizottságot, hogy folytassa az Unión belüli jogállamiság megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, különösen azokat a jogalkotási javaslatokat, amelyek célja az uniós költségvetés védelme a jogállamiság tekintetében fennálló, általánossá vált hiányosságok, az emberi jogok, köztük a nők jogainak megsértése és az Európai Unió alapvető értékeinek megsértése esetén; felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az uniós támogatások kedvezményezettjeinek fő küldetését, és tartsa vissza a finanszírozást azoktól a szereplőktől, akik az uniós forrásokat az emberi jogok, különösen a nők alapvető jogai és a nemek közötti egyenlőség – ezen belül a szexuális és reprodukciós egészség és jogok, valamint a nők testi integritáshoz, autonómiához és önrendelkezéshez való joga – csorbítására kívánják felhasználni, és gondoskodjon arról, hogy ezek a szereplők ne juthassanak ilyen forrásokhoz; felhívja a tagállamokat, hogy védjék meg a szexuális és reprodukciós egészséget és jogokat – ideértve a biztonságos és legális abortuszhoz való hozzáférést –, különösen a reprodukciós egészségügyi programok és szolgáltatások elérhetőségének biztosításán keresztül, amelyek az önkéntes családtervezéshez szükséges ellátást és gyógyszereket, valamint az anyák és az újszülöttek egészségét biztosítják;
3. tudomásul veszi a Bizottságnak a kiadások nemi szempontjainak 2023-tól kezdődő nyomon követésére vonatkozó módszertanát; emlékeztet arra, hogy az uniós költségvetésnek csak 2%-áról állapította meg értékelés, hogy alapelve a nemek közötti egyenlőség javítása; felszólítja a Bizottságot ezen arány javítására a nemek közötti egyenlőségnek a programtervezés kezdetétől történő általános érvényesítésével; megismétli, hogy további részletekre van szükség ahhoz, hogy teljes mértékben megérthető legyen a kiadások azon többsége (73%), amelynél a „nemek közötti egyenlőséghez való hozzájárulás lehetősége” a jelenlegi értékelés szerint 0*; aggodalommal állapítja meg, hogy a Számvevőszék által közzétett 10/2021. számú különjelentés megerősítette, hogy az EU költségvetési ciklusa továbbra sem veszi megfelelően figyelembe a nemek közötti egyenlőséget, mivel nagyrészt hiányoznak az olyan kulcsfontosságú elemek, mint a nemek közötti összehasonlító elemzés, a nemekkel kapcsolatos célkitűzések, a mutatók és az adatszolgáltatáson keresztüli elszámoltathatóság;
4. üdvözli a Bizottság arra irányuló munkáját, hogy új osztályozást dolgozzon ki az uniós kiadások nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásának mérésére; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ez az osztályozás a programok nemek közötti egyenlőségre gyakorolt hatásának pontos és átfogó bemutatására összpontosítson; felhívja a Bizottságot, hogy a jogalkotási ciklus végére tekintettel folytassa a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos munkáját, és kéri egy nemek közötti egyenlőségért felelős biztos kinevezését a következő ciklusra; üdvözli, hogy a nemek közötti egyenlőség és a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközben az uniós alapokra vonatkozó horizontális elvek egyike; felszólítja mindazonáltal a Bizottságot, hogy az Európai Számvevőszék ajánlásait teljes mértékben hajtsa végre, többek között a jelenlegi többéves pénzügyi keret félidős felülvizsgálata és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz végrehajtása során; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ez az osztályozás a meglévő programok és források hatásának pontos és átfogó bemutatására összpontosítson; ezzel

összefüggésben megismétli, hogy a nemek közötti egyenlőség átfogó nyomon követési módszertanának magában kell foglalnia a nemek közötti egyenlőségre gyakorolt negatív hatásokkal kapcsolatos adatszolgáltatást;

5. ismét hangsúlyozza, hogy a nőknek és a férfiaknak egyenlő mértékben kell részesülniük a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből, különös tekintettel a nemek közötti 13%-os bérszakadékra; emlékeztet arra, hogy a Bizottság a tagállamok helyreállítási és rezilienciaépítési terveinek nemi szempontú értékelését csak előzetes értékelés formájában vezette be, amely feltárta, hogy egyes tagállamok nem rendelkeznek a nemek közötti egyenlőségre összpontosító intézkedésekkel; ezért hangsúlyozza az adatgyűjtési követelmények fontosságát, amelyek lehetővé teszik a nemek szerint lebontott adatok szisztematikus és átfogó gyűjtését az összes vonatkozó uniós politika összefüggésében; sürgeti a Bizottságot, hogy kezelje ezt prioritásként, és használja ki az adatgyűjtési követelmények és mutatók javításának lehetőségeit az új jogszabályokban és felülvizsgálatokban, például az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályok átdolgozásában; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen eleget Ursula von der Leyen elnök arra vonatkozó pozitív kötelezettségvállalásának, hogy valamennyi politikai döntéshozatalban előmozdítsa a nemek közötti egyenlőséget, és felhívja a Bizottságot, hogy teljesítse a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia keretében tett kötelezettségvállalásait, és hangsúlyozza továbbá, hogy sokkal többet kell tenni, mivel a Bizottság fő éghajlati, környezetvédelmi és gazdasági javaslataiban nincs jelen a nemi dimenzió; hangsúlyozza, hogy az elmúlt évtizedben a gazdasági és pénzügyi válság kezdetével a tagállamokon belül és azok között egyaránt megnehezítették a nők és lányok helyzetét a gazdasági, társadalmi, munkaügyi és nemi egyenlőtlenségek; e tekintetben emlékeztet arra, hogy a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézete fontos szerepet játszik abban, hogy felhívja a figyelmet az Unión belüli nemi egyenlőtlenségek mértékére és okaira; ezért kéri, hogy növeljék az intézet költségvetését, személyzetét és függetlenségét;
6. ismételtlen kéri a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó külön költségvetési tétel létrehozását, különösen a Daphne programon belül, tekintettel a nemi alapú erőszakra, amelynek kapcsán az Unió válsággal szembesül; kiemeli a kifejezetten erre a célra létrehozott Daphné kezdeményezés megerősítésének fontosságát a hozzá rendelt források, különösen az olyan intézkedésekre szánt források növelésével, amelyek az (EU) 2021/692 rendelet 7. cikkének (6) bekezdésével összhangban a nők és lányok elleni nemi alapú erőszak és a családon belüli erőszak minden formája ellen és minden szinten folytatott küzdelmet célozzák, valamint hangsúlyozza az áldozatok megfelelő támogatásának fontosságát; hangsúlyozza továbbá annak fontosságát, hogy az európai strukturális és beruházási alapokat, így például az Európai Szociális Alap Pluszt (ESZA+) felhasználják arra, hogy előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget, a nők foglalkoztatását, a nők szerepének erősítését, a nők vállalkozói szellemét, illetve vezetésben és menedzsmentben betöltött szerepüket, valamint a tartós ápolási-gondozási létesítményeket; megjegyzi, hogy a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság által megrendelt tanulmány¹ szerint az „Irány az 55%!” intézkedéscsomag keretében nyújtott segélyek és támogatások kialakításakor, valamint a zöld átállásra vonatkozó egyéb szakpolitikák, programok és finanszírozás esetében a férfiak gyakran előnyt élveznek a

¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU\(2022\)736899_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf)

nőkkel és a marginalizált csoportokkal szemben;

7. véleménye szerint a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján megadható a mentesítés az Unió általános költségvetése számára 2022. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozóan.

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL,
ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az elnök, előadóként, saját kizárólagos felelősségében nyilatkozik arról, hogy az eljárási szabályzat I. mellékletének 8. cikke értelmében nem kapott észrevételt az e mellékletben feltüntetendő egyetlen szervezettől vagy személytől sem.

INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL

Az elfogadás dátuma	24.1.2024
A zárószavazás eredménye	+ : 23 - : 4 0 : 2
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Frances Fitzgerald, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Carina Ohlsson, Sandra Pereira, Samira Rafeela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek, Marco Zullo
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Laura Ballarín Cereza, Sylvie Brunet, Marina Kaljurand, Eleni Stavrou
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Milan Brglez, Rainer Wieland

NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁGBAN

23	+
PPE	Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland
Renew	Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

4	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Maria Veronica Rossi

2	0
ECR	Andželika Anna Mozdżanowska
NI	Livia Járóka

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás